

Regionale Energie Strategie:

Evenwichtiger verhouding wind/zon en meer lokaal eigenaarschap nodig

De GroenLinks fracties in de regio Arnhem-Nijmegen zijn blij met het concept-bod voor de Regionale Energiestrategie RES 1.0: met de nagestreefde 1,68 TWh levert de regio Arnhem-Nijmegen voldoende bij aan het landelijke doel van 35 TWh. Ook zet het concept-bod in op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Om de duurzaamheidsambitie van 55% CO₂-besparing in 2030 te bereiken is meer nodig en GroenLinks is blij dat deze ambities in beeld komen in de volgende versies van de RES.

Wel ziet GroenLinks een aantal belangrijke verbeter- en aandachtspunten, met name voor de verhouding tussen wind en zon en het lokaal eigenaarschap van energie-initiatieven.

Verhouding wind/zon en verhouding zonnedaken/zonnevelden

De verhouding in opbrengst¹ van wind en zon is 88%-12%. Ook wordt qua zonne-energie fors ingezet op opbrengst van zonnevelden (68%) en blijft het percentage opbrengst van zonnedaken achter (28%). Daarnaast voorziet de netbeheerder een capaciteitsprobleem op het elektriciteitsnet: in het conceptbod wordt duidelijk dat het vermogensaandeel² wind 3% en het aandeel zon 97%, terwijl de ideale vermogensverhouding wind/zon neerkomt op 50%/50%. De bijbehorende maatschappelijke kosten zijn daardoor veel hoger, voornamelijk infrastructureel, omdat er veel meer bekabeling naar zonnevelden nodig is vanwege de hoge piekbelasting en omdat de meeste stroom gevraagd wordt in de winter, terwijl dan de minste stroom wordt opgewekt.

GroenLinks ziet graag een meer evenwichtiger verhouding tussen wind en zon en roept de betrokken gemeentes op om te onderzoeken onder welke voorwaarden meer zoekgebieden voor windmolens wél mogelijk zouden zijn door kritisch te kijken naar de harde restricties in eigen beleid. Maar ook door samen te werken met coöperaties, door een zorgvuldig proces waar deze molens het beste kunnen komen te staan, door een goede inpassing in de omgeving en door te onderzoeken hoe er goede afspraken met omwonenden over overlast kunnen worden gemaakt.

Ook ziet GroenLinks graag dat gemeentes veel meer inzetten op het stimuleren van zonne-energie op daken.

Lokaal eigenaarschap, coöperaties en lokale economie

In het concept-bod wordt aangegeven dat 'een aantal gemeenten al spelregels in haar beleid heeft opgenomen, zoals het streven naar 50% lokaal eigendom'. Energie-coöperaties blijken zowel op het platteland als in de stad een vliegwiel te zijn in het succesvol opzetten van energieprojecten. Daarnaast bieden lokale energie-initiatieven kansen voor de lokale economie.

Graag ziet GroenLinks dat elke gemeente het streven naar 50% lokaal eigendom opneemt in haar beleid. Ook pleiten wij ervoor om het regionale samenwerkingsverband van energie-coöperaties, die actief coöperaties in de regio Arnhem-Nijmegen met elkaar verbindt, als partner te betrekken bij het zoeken naar locaties en mogelijke projecten. Daarnaast pleit GroenLinks ervoor om de opbrengsten en kansen van energie-initiatieven (lokaal eigendom, lokale werkgelegenheid) meer te benadrukken bij de beoordeling van de kansrijkheid ervan.

¹ Bij de opbrengst gaat het om het aantal MWh dat zonnevelden en windmolens jaarlijks leveren.

² Bij het vermogen gaat het om de hoeveelheid vermogen die zonnevelden en windmolens leveren als de zon schijnt of als het waait.

Klimaatrechtvaardigheid

In het klimaatakkoord is woonlastenneutraliteit opgenomen. Dit is onder andere van toepassing voor concrete energieplannen voor warmtenetten, die uit de RES voortkomen. Aangezien veel inwoners van onze regio het vermoeden hebben dat de maandlasten flink zullen stijgen door de energietransitie is het belangrijk dat overal waar het kan deze afspraak benadrukt wordt.

GroenLinks pleit ervoor de term woonlastenneutraliteit als uitgangspunt op te nemen in het concept-bod.

Toekomstige generaties

Het afgelopen jaar hebben jongeren zich op zowel mondiaal als regionaal niveau uitgesproken over het aanpakken van klimaatverandering. Deze RES is een concrete stap vooruit en het is goed om te zien dat jongeren van AGREEn mee aan tafel hebben gezeten. Het gaat tenslotte om hun toekomst. Het is belangrijk jongeren te laten merken dat we hier op regionaal niveau mee bezig zijn.

GroenLinks wil graag dat jongeren nog meer betrokken worden bij het resultaat, bijvoorbeeld door de RES te verpakken in lesmateriaal voor het primair-, voortgezet- en vervolgonderwijs, door onderwijsinstellingen- en/of vakgroepen actief te benaderen en door jongeren een stem te geven in de keuze van zon- en windlocaties.

Landelijke regelgeving

Er wordt flink ingezet op zonne-energie, waarbij ook bedrijfsdaken een belangrijke rol vervullen. De overheid heeft momenteel echter slechts beperkte middelen om bedrijven daartoe te stimuleren.

GroenLinks ziet graag een gezamenlijke oproep van de RES-gemeenten uit de regio Arnhem-Nijmegen aan de landelijke overheid voor stimulering dan wel wetgeving om eigenaren te stimuleren zonnepanelen op hun daken te leggen.

Namens de fracties van GroenLinks in de gemeentes van de RES Arnhem Nijmegen:

Arnhem: Muriël Simonis

Berg en Dal: Rona Vree

Beuningen: Tjibbe Dikkerboom

Doesburg: Kees van Immerzeel

Duiven: Chris Baltjes

Heumen: Jaap Russcher

Lingewaard: Lianne Duiven

Nijmegen: Daan Moerkerk

Overbetuwe: Hanno Krijgsman

Renkum: Sophie Engelsma

Rheden: Tim Endevelde

Westervoort: Ben Schulte

Zevenaar: Bart Kagei